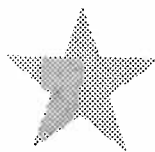

AMERIKA ESPERANTISTO

AMERICAN ESPERANTO MAGAZINE

Speciala Eldono
"Muzik - Notoj"
por Jul-Sep 1965

•

APR-JUN
1965

About Linguistic Charlatans

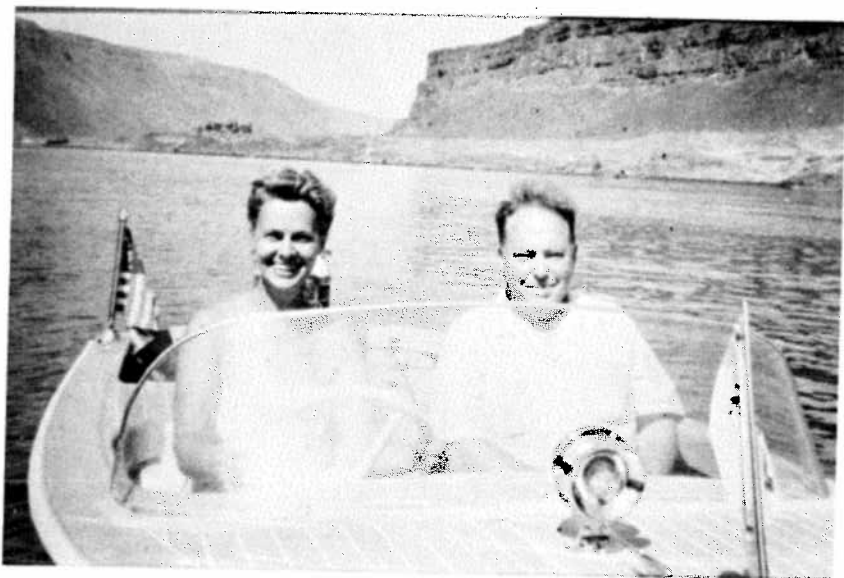
Interlanguage Given Backing

World Language III - Mario Pei P. 29

Kebeko - Lando de Samideanoj

"Al Mia Buĉistino" - Schwartz

La Supersignoj en Esperanto

AMERICAN ESPERANTO MAGAZINE

ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA, Inc.
1837 N. E. 49th Ave., Portland 13, Oregon

Central Office: Doris T. Connor, George Alan Connor (see address above)
Esperanto Book Service, Williamsburg P. O. Box 315, Brooklyn 11, N. Y.
Sustaining Board: Ralph H. Beard, Anonymous, C. C. Cummingsmith, S.M.,
GySgt. James C. Faughnan, Dr. Lee Min Han, W. F. Haygood, Jr., Austin
Herschel, J. Archie Johnson, Jr., Edward Lindberg, Chas. A. Lyon, Bertha
F. Sloan, Harold S. Sloan, Dr. Thomas B. Turner, Virgil Whanger.

ABOUT THIS ISSUE, AND LOOKING AHEAD

This issue of "AE" is late, but we have put some of our best efforts into it, despite some unusually difficult circumstances, — and we have made it a 24-page number. We think you will appreciate the third part of the series on "The World Language Problem" by Prof. Mario A. Pei; the truly important article "Supersignitaj Literoj en Esperanto" by Pastro Austin Richardson; and last but not least, the reports on really significant progress for Esperanto in the beautiful French-speaking land of Quebec, as well as notes re *Esperanto in Canada* generally.

Various problems face us this summer and early Fall, which make it impossible for us to prepare adequately for a good issue of "AE" during that period. Rather than preparing a hasty number for early Fall, we wish to prepare a most important issue for "AE" in October. Along with a 24-page number at that time, we may be able to include a bulletin, for your response re proposals for the coming year.

In the interim, to all currently paid up members, we are sending with this issue of "AE", an important and now rare 34-page book, "Muzik-Notoj", to take the place of a summer issue of "AE". The book contains the best loved songs of the world's outstanding Esperanto poets, *Julio Baghy* and *Kaloman Kalocsay*. There are ten songs (or poems if you are not musically inclined), all complete with full music notes. We think you will like the songs, which are poems of the two authors set to music. Your editor particularly likes "Siberia Lulkanto" by Baghy. It reminds him of his sojourn in Russia and Siberia among his beloved Russian people.

Therefore, you are receiving the "Muzik-Notoj de Baghy-Kalocsay," if your dues are paid up to Sep. 1st, to serve instead of a summer issue of "AE". NOTE: Due to the value and rarity of "Muzik-Notoj", we are sending only one copy to each couple who are separate members of EANA; but in all such cases we will gladly send another copy immediately upon request for same. We deeply appreciate such memberships, and we will be most happy to send another copy when it is desired. To all who send their RENEWALS now or later, we will also send a copy of "Muzik-Notoj"

Foto sur la kovrilo: Viaj sekretarioj Doris & George Connor en rapida motor-boato sur "Lago Blua" en la ŝtato Vasingtono.

Subscription \$5, Single copy 50¢, Library sub. \$2.50.

Jarabono eksterlande por kalendara jaro: \$2.50 aŭ egalvaloro.

Gratis to Members of the EANA.

Regular Membership in EANA — \$5.00 per year. Patron — \$10.00.

Elementary or H.S. Students under 18 years — \$4.00 per year.

Sustaining Board — \$3.00 or more per month.

AMERIKA ESPERANTISTO

Vol. 77

APR-JUNE (incl. book premium Jul-Sep) 1965

Nos. 4-9

LINGUISTIC CHARLATANS

People in general like novelities, especially if these flatter their shallow feelings, as for example their indolence whether mental or material. The charlatan is not a new species of man — he certainly appeared with the first sparks of civilization — and the picturesque spellbinder always offered wonderful things, easily attainable at little cost. But he never stayed around until his clientele recovered their senses and understood that they had been deceived.

In linguistic affairs it happens this way: Some one or other, sufficiently audacious and unscrupulous, advances pretensions to having invented a *new* international auxiliary language. By means of brilliant and facile words he collects a group who will give attention and even give credence to his assertions. The disillusionment, the awakening, will surely come, but not soon enough to prevent the lie from causing serious mischief and disadvantage.

For several centuries men concocted various linguistic projects, searching for the much-needed auxiliary language. Of these projects, all devised from national

tongues brought negative results, thus proving that a neutral interlanguage was needed. Consequently, many attempts were made with artificial interlanguage projects up to the advent of Esperanto. Since then this linguistic production of Zamenhof has proven itself, *successfully*, through a half-century of thorough testing.

The human race already has the international auxiliary language to which it aspired — proven and used by peoples throughout the entire world *It only remains for those who love humanity to learn it.* All should energetically condemn the “inventors” who propose the language of a powerful empire.

But we err in our estimate: Considering the urgent need for the interlanguage in communication, and the fact that Esperanto is the one living, successful, world-wide interlanguage — already a “going concern” in every corner of the globe — these “inventors” and meddlers are despicable conspirators against world-wide understanding and interchange.

—From “*Renovigo*”, Mexico City

INTERLANGUAGE GIVEN BACKING

How far is the average person in the United States awake to the question of interlanguage? How many people in the United States are willing to learn an international auxiliary language?

Individuals from various parts of the United States often write to us and say, "I think Esperanto is a wonderful idea." But the basic question as to what is the attitude of the people as a whole toward an international language has never been answered.

One of the best ways to discover the answer might be through Public Opinion Polls. The technique of polling public opinion has been remarkably developed in the past few years. All sorts of questions have been asked.

The Minnesota Poll of Public Opinion, sponsored by the Minneapolis Tribune, in one of its surveys throughout the state, asked the following question: "*Do you believe a universal or common language which all countries could understand is practical and should be encouraged?*" The state-wide results show the following answers: Yes — 74%; No — 18%; Undecided — 8%. In the breakdown according to sex and age, we find that the women voted "Yes" to this question by 78%, and the men by 68%. The men, too, were the most undecided: Men — 10%; Women — 7%.

The younger age group, 21-29 gave the largest endorsement to

this question: Yes — 86%, and the oldsters over 60 years of age followed with a close second of Yes — 78%. As to the city "slickers" versus the town and rural communities, the city votes Yes — 75%; the farm — 74%; and the town — 69%.

To all those answering "Yes" on the first question another question was asked: "*If this language were not English would you be willing to learn the language?*" The results were: Yes — 76%; No — 18%; Undecided — 6%. We again have a definite affirmative as to whether these people would be willing to expend time on learning an auxiliary language. As before, the women indicated more willingness to learn: Yes — 76%, while the men said Yes — 68%. The age group 21-29 rated highest on their "Yes" response; a high of 88%! When these answers were analyzed according to school levels, the college students rated tops on willingness to learn the auxiliary tongue; College: Yes — 90%; High School: Yes — 75%; Up thru eighth grade: Yes — 62%.

The Minnesota Poll covers only one state. We should have a complete national poll, but it remains for the Esperantists to actively inform the public on the growth, extent and utility of *Esperanto*, the only *living* interlanguage today!

THE WORLD LANGUAGE PROBLEM

NATIONAL VS. INTERNATIONAL LANGUAGES

Mario A. Pei, Ph. D.

This is Part 3 of a speech presented by Mario A. Pei to the Esperanto Interlanguage Association (EANA). It is being printed in three consecutive issues of "AE". — 1. "Basic vs. Real English", 2. "Other National Languages", 3. "Constructed Languages & Esperanto". We are greatly indebted to Mary Marrett of New York City for the perfect stenographic reporting of this speech.

We have considered the drawbacks of national tongues. How about the constructed languages, those that have been "put together", the so-called "artificial" languages? There are a few we can talk about. Volapuk had a vogue about the end of the last century, and then Volapuk disappeared, because it was too complicated, too unfamiliar, had too many cases, and the vocabulary was hard for practically all speakers. I think there is no need for us to talk about languages like Ido, Novial, or that interesting new one that came out of California, Olingo. These are simply offsprings of Esperanto. Ido makes no pretense to be anything else. Then there is another, Interlingua, which is simply Latin deprived of its case endings, with nouns and verbs in single form. There you have precisely the same difficulty as in the case of national tongues. It will appeal to the speakers of Romance, but to nobody else. Something else that has been referred to in the "Loom of Language" is Interglossa. It consists of Latin and Greek roots, because the author says that these roots are internationally current, such as *heterodyne*. Well, now, I wonder what that word means to the average man. Is he going to break it up into two Greek roots, and thus decipher the meaning? I wonder, even, whether such words as *microphone*, which is internationally current, will have a meaning immediately apparent to everybody, whether they all will know that the *micro* part means *small*, and the *phone* part means *sound*. Also, are all these roots, some Latin, some Greek, put together without any rhyme or reason? The assumption is that everybody knows them, because everybody is interested in sounds, or capable of taking these scientific terms and roots and acquiring the use of them readily.

There is in this city an interesting experiment going on right now, in which an attempt is being made to build up an international language through the adoption of words from four languages, English, French, Spanish and Italian. If a word appears in three out of the four languages, it is to be accepted. But how about the rest of the world, which does not speak any one of these four? How about the Chinese and the Russians, where do they come in?

Advantage of Phonetic Spelling in Esperanto

We come then to the question of Esperanto. What are the advantages and disadvantages of Esperanto? Esperanto, to my mind, has one very important advantage, and that is a simple, phonetic spelling. Each sound has one symbol, each symbol has one sound. That means that learning to read, write, and spell is a simple process which can be learned in one day. You don't have to go through the endless process of learning to spell or learning Chinese characters as writing. You have a simple set of sym-

bols, and simple set of sounds. That is important. It is important because it means that the future language is going to be easy not only to foreign speakers, not only to people who are not born to it, but to people who undertake to learn it from childhood. The child will have an easy time of it, learning Esperanto. He won't have to go through the rigamarole that we went through.

Critics of Esperanto mention the inflexibility of accent. It makes the word very often sound unfamiliar to our ears. With the stress always on the penult, the words sometimes have an odd sound to us who are familiar with the English practice of stressing the antepenult. It is well, however, to add that this is far from being an insurmountable problem.

It has also been said that the endings of Esperanto are confusing, especially to the Romance speakers, speakers of Spanish, French, and Italian, who are accustomed to treat the "O" as masculine and "A" as feminine. In Esperanto the "O" ending always indicates that the word is a noun, and the "A" ending indicates an adjective. This is not a fundamental difficulty. It may be expected that you will rapidly become used to it.

The Vocabulary and Structure of Esperanto

How about the matter of vocabulary in Esperanto? The Esperantists describe their language as an interrelated interlanguage. They mean by that, that the vocabulary has been selected from different sources. What Dr. Zamenhof did was to take words primarily from the Romance and from the Germanic, leaving the rest of the languages out in the cold. Strangely enough, in view of the fact that Zamenhof was a Pole, there is surprisingly little of Slavic, and such languages as the orientals, Japanese, Chinese, etc., are completely out of the picture as far as Esperanto is concerned, so some people say that interrelativity is a misnomer. Some of them would like to have had included a more representative cross section of all the peoples of the earth, of all the languages of the earth. The question may then be asked, whether it will make the Zulu any happier, to have a few words from his language included? In this matter of interrelation, is it desirable to carry the matter beyond a certain point? How far should we go along these lines of inclusion of words and phrases from all languages? The Esperantist carries us to this point. Esperanto, then, we may consider, would make its greatest appeal to the two most important and most cultured groups of Indo-Europeans, the Romance and the Germanic, with a total speaking population of over 600 millions, which means that your Esperanto vocabulary is going to satisfy, at least in some measure, six out of twenty, three out of ten. You can go much farther in this, if you want to take up a mechanical system of proportional representation. In that way you would take two words from Zulu, four from Quechuan in South America and a few from Polynesian, but I don't think the people of these nations will be much the happier for the inclusion of these small tokens.

At the time that Dr. Zamenhof prepared his language, the Slavs and the Chinese did not have the importance that they have today. Today they have assumed a far greater importance. They are now internationally important, and I wonder whether a certain amount of consideration might not be in order, in connection with the Slavs and Chinese.

Now in the matter of structure, what do we have in Esperanto? The enemies of Esperanto accuse Esperanto of being a flecational language.

We still have endings, while some want a language like those tongues without endings. Again, the charge can be made that in taking a flec-tional form, Esperanto followed a system originating in the Indo-European. They are one billion of the earth's two billion speakers, and Esperanto simply followed through the example set by the majority.

Esperanto has very simple endings, which are capable of being learned over night.

Question of Ease in Learning a Language

There are one or two other considerations that I want to set before you. First of all, we have been talking of studies in terms of ease. Ease in the learning. How easy will you find it to learn Esperanto, or English, or French, or Volapuk? Well, in the absolute, from the standpoint of the spoken tongue, there is no such thing as an easy or facile language, from the view of new speakers. The Chinese, however, does not find Chinese difficult.

Which are the easier languages? *They are those that are phonetically spelled.* These you can learn to read and write very fast. The child particularly learns such languages quickly, he is not retarded in his progress, nor does he have to give a lot of time that could be better spent, to the learning of spelling, or the writing of characters like the Chinese or Japanese. Therefore, from the standpoint of the spoken language, it does not matter so much which language we select for international use, it does matter very gravely that it be phonetically spelled — that part is most important.

There is one more thing I would like to speak to you about. Adherents of the use of Esperanto, of Basic English, of international languages in general, are very definite in making the statement that the auxiliary language is not at all meant to displace any of the national tongues. It is simply to be an adjunct to the speech of all people. I beg to submit that any language that is ultimately selected as an international language, and which becomes universally accepted, will in due course of time drive out the natural tongues as spoken languages, because such auxiliary language will have currency in all places and at all times. I should like to see much more frank discussion of this phase, and more interest taken in this matter, and I should like to hear it frankly said that this will inevitably be the case. And why not? What is there, that is so sacred about these natural tongues that we should want to keep them going forever? Languages are for human beings, not human beings for languages. The international language which is chosen will displace them not over night, but certainly in several generations. For a long time they will remain, and will then gradually drop more and more into the background. Ultimately, they will be spoken and read purely as cultural interests, as we now study Latin and Greek. And there will be no great loss thereby. The international language chosen will certainly be able to stand on its own merits.

Popular and Governmental Support Needed

One more thing. No international language can get very far without popular support and without governmental support. We can talk from now until Doomsday, about the international languages, about a certain international language, we can present its advantages, but we will never get anywhere until people generally are convinced of the need for such an

interest, and particularly until the governments are sincere in their desire to unite the world. Efforts on the part of believers in an international language should be primarily directed to convincing people of common sense that an international language is needed. The first thing that we have to convince people of, is the desirability, the advisability, and the need for some international language, whatever it may be. In a new book of mine, I depose that in the new type of world government that is going to come out of all this mess, one of the first courses to be taken should be the presentation before an international body of linguists of arguments pertaining to the use of a world language, and the selection of which tongue this is to be, one tongue for international use from among the national or the constructed languages.

I think that the Esperantists should get rather strongly behind that movement. They should support it, because it seems to me that they have nothing to fear from comparison with either existing national tongues or the other constructed tongues. They have a language which approaches perfection as far as perfection can be attained. Perfection is not of this world. It is, of course, conceivable that improvements can be made even upon a language like Esperanto. If so, Esperantists should have open hearts and open minds, and accept whatever improvements or changes may seem to be desirable. Besides all that, it seems to me that Esperantists have everything to gain and nothing to lose, from being placed on inspection, side by side with all the other language proposals placed before such a body of international linguists. It seems to me that their claims will stand up pretty well, and it also seems to me that their language stands a pretty good chance of general acceptance.

Excerpts from League of Nations Official Report of 1922

1. Leaving aside the question of a diplomatic language, the need for an interlanguage for direct international relations appears to be keenly felt everywhere.

2. The majority of the eminent scientific and commercial organizations, who have studied the problem, declare themselves in favor of a neutral and simplified language, which would in no way threaten the prestige of the national literary languages, and they generally recommend Esperanto.

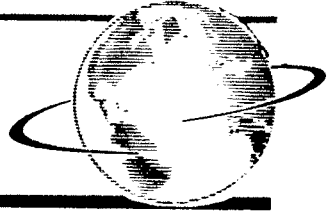
3. Esperanto appears to be

effectively one of the most perfect, apparently the simplest, and in any case the most wide-spread of the languages proposed for agreement.

4. Esperanto fulfills the role of an interlanguage, and abundant usage for writing and speaking has given it the qualities of a living and flexible language, already developed and capable of further enrichment.

5. The use of Esperanto appears to spread the spirit of international solidarity, entirely in harmony with the aims of the League of Nations.

ESPERANTO IN ACTION AROUND THE WORLD

The German Railroad Administration has been using Esperanto in four million timetables published since 1953. Other railroad administrations have followed the West German example.

The Frisian Academy in Leeuwarden, Netherlands, recently published a volume of *Frisian Stories in Esperanto (Frisaj Rakontojen Esperanto)*, a 184-page anthology of modern Frisian literature. Frisian is a Germanic language related to English, Dutch, German, and Danish (its closest relative is Anglo-Saxon), but separate from each of them. The West Frisian dialect is spoken by more than 300,000 people in the Friesland Province of the Netherlands, while East Frisian and North Frisian are spoken on some of the North Sea islands, and in some coastal areas of Germany and Denmark by perhaps 15,000 people.

The Annual Convention of the Swiss Railroad Workers' Union passed a resolution advocating the compulsory teaching of Esperanto in the schools of the member nations of the European Common Market and the European Free Trade Association.

French schools teaching Esperanto have rapidly increased in recent years. Complete figures have now become available for the academic year 1962-1963, when 71 French schools had 87 Esperanto classes with 1,516 students. Fourteen of these schools were teachers' colleges. They offered 18 Esperanto classes. These had an enrollment of 375. Most of the other schools were high schools. In the same year 41 French Esperanto clubs organized 54 evening classes with 459 students.

In Japan, a new and elegant department store is named "Vivi", which in Esperanto means "to live". The store also features the brand name, "Junula Vesto" for its young people's clothes.

The Esperanto Society of Malta, one of the world's newest independent nations, donated a collection of Esperanto books to the Royal Library of Malta, which is a continuation of the library founded by the Knights of Malta when they ruled the island. The Head Librarian was so impressed that he announced he would learn Esperanto.

The Civic Center of Southampton, England, featured an exhibition of work done in local language classes. Six schools teaching French, one school teaching German, and one school teaching Esperanto were represented. The affair was sponsored by the Southampton Education Authority. The Esperanto exhibits attracted a great deal of attention because they demonstrated the contacts established with students all over the world. Colored strings led from a map of the world to a stand containing the flags and the names of the nations with which contact had been made - via Esperanto.

The 19th Brazilian Esperanto Congress will be held in October 1965 in Rio de Janeiro under the honorary chairmanship of General Aguinaldo Sena Campos, President of the Brazilian Institute of Geography and Statistics, which has been using Esperanto on a large scale for its international contacts for many years.

A Nordic Esperanto Congress, sponsored jointly by the Esperanto associations of Norway, Sweden, Denmark, Finland, and Iceland, will be held in Oslo from June 19 to June 22, 1965.

A European Esperanto Conference, scheduled to be held in Vienna July 11 to July 17, 1965, will discuss the application of Esperanto in commerce and industry, its use in tourist travel, and language problems in international politics. The Chancellor, Foreign Minister, and Minister of Finance of the Austrian Republic, the Speaker and the Deputy Speaker of the Austrian Parliament, a former Chancellor, and the Catholic Archbishop of Salzburg are members of the Honorary Committee.

The 50th Universal Esperanto Congress in Tokyo, to be held July 31 to August 7, 1965, will be the first such Congress in Asia. Two Universal Esperanto Congresses took place in the United States, the Sixth in Washington, D.C., in 1910, the Eleventh in San Francisco, in 1915. All the others were convened in Europe. Professor Yujo Shibata, President of the Japanese Academy, has accepted the Protectorate over the Tokyo Congress. The Honorary Committee includes the President of the Japanese Chamber of Commerce, the President of the National Science Council, the Executive Director of the Kyodo News Agency, the Rector of the University of Tokyo, the President of the Japanese UNESCO Commission, and Nobel Prize winner H. Yukawa, the famous physicist.

At least 22 schools in New Zealand teach Esperanto, one of them, the Hawera Intermediate School, with 400 students, as a compulsory subject. Intensive three-day teacher training courses are held from time to time in Auckland and Wellington, under the auspices of the New Zealand Teachers' Esperanto Association. One was held from January 26 through January 28, 1965, at the Wellington Polytechnic College.

In Venezuela the popular magazine *Momento*, with a circulation of 70,000, published an article on Esperanto. It attracted a great deal of interest in the country.

A Textbook of Ophthalmology in Esperanto, by the Japanese Professor, Dr. Seiichi Kato, recently appeared in a second, revised edition, published by Shinkjo Press at Nagano, Japan. An Ophthalmological Terminology has been added as an appendix. The 123-page book has received high praise from experts.

At the radio transmitter of Alert, Canada, near the North Pole (on the Arctic tip of Ellesmere Island, Northwest Territories), M. Mennell is learning Esperanto. He is wondering whether he is the northernmost Esperanto student. He probably is, since there is no land further north except the extreme corner of **Greenland**. Recently EANA member, Wm. F. Haygood, Jr., of the U.S. Navy, learned Esperanto on Jan Mayen Island, 400 miles north of Iceland, where he was stationed for over a year.

In Wellington, New Zealand, Esperanto became a compulsory subject in the curriculum of the Evans Bay Intermediate School in 1965. About 620 boys and girls in the 10-13 age group will be learning the language this year.

The Reverend Halldor Kolbeins, a Lutheran clergyman who served for several years as President of the Icelandic Esperanto Federation, died recently. He had been an Esperanto pioneer in Iceland since 1912. His son-in-law, Baldur Ragnarsson, is one of the outstanding representatives of contemporary Esperanto literature, both as a writer of original poetry and prose and as a translator from Icelandic and Old Norse.

Thirty school children in Bermuda are learning Esperanto at the Salsus Grammar School. Their instructor, V. Bolton, also teaches an Esperanto class for adults at the Technical Institute in Hamilton.

A science fiction novel by Harry Harrison, a former Treasurer of the Esperanto Association of North America, describes a planet on which Esperanto is spoken and uses words and phrases in Esperanto. When *The Ethical Engineer* first appeared in the American science fiction magazine *Analog*, the references to Esperanto stirred up a lot of interest among the readers. In 1964 the novel appeared in book form in the United States, in Britain, and in translation, in Italy.

LANGUAGE ITEMS FROM OUR "ACE" REPORTER

Clark Kinnaird in *Stars and Stripes* points out that more scholarship has been devoted in America to ancient languages than to early Indian languages of America. One of the earliest translations of phraseology of New England Indian tribes was printed three hundred years ago in John Eliot's *The Holy Bible*. The next most important adaptation of Indian language to publication was the Cherokee alphabet put into type symbols by George Guess (Sequoyah). "The separate languages of the tribal groups were well organized, but no Indian before Sequoyah had attempted to adapt pictographs or sounds into a fixed alphabet. Instruction of the young was mostly oral. Study of the different tribal vernaculars by Eliot and other Europeans revealed many peculiarities. The highly advanced Algonquins had no equivalent of "f"; the Iroquois (except the Oneidas, whose tongue was soft and liquid) no "l". The Choctaws had no similarity to "d". Every word of the Cherokees ended in a vowel."

The well-known TV Program "That Was the Week that Was", which concerns a satirical presentation of news events, announced one of its programs as "It's a Mad World World World World". They then gave various comic credits and introductions of the cast and mentioned that the whole production was "a translation from the original Esperanto".

From "Charlie Rice's Punchbowl" in *This Week Magazine* we glean this interesting bit of Americana: "Did you know that it was by only *one vote* that we speak English today instead of German? During the Revolution, anti-British sentiment rode so high, that a bill was presented in Congress to abolish English as the official language and adopt German. This bill was defeated by only *one vote*!"

ACE: Always Considering Esperanto

— Sgt. James C. Faughnan

The Esperanto Association of N.A. was the official Esperanto organization for North America for 50 years since 1905, and recognized as such by the *Universal Esperanto Ass'n.* Now *Prof. Ivo Lapenna*, Communist Partisan from Tito's Yugoslavia, heads the UEA, and there is absolute silence in the Yearbook etc. about the existence of EANA, and complete **BOYCOTT** by UEA. *The Esperant League for N.A.* which was headed by the President of a Communist school, "an adjunct of the Communist Party," is Lapenna's official organization. While UEA and its Yearbook finds enthusiastic space for Communist Party controlled Esperanto organizations and literature in Bulgaria, Czechoslovakia, Red China, Hungary, Yugoslavia, Poland, Rumania, North Viet Nam, and the Soviet Union, there is no space for mention of EANA. For EANA there exists only **BOYCOTT** and the organization of Marxists and naive dupes against us.

Official Letter from UEA re the Boycott: "Rotterdam, March 1957. In response to your postcard, we inform you that we no longer have any relation with EANA, and that we cannot accept the memberships you order. We absolutely do not understand why EANA wishes to subscribe to the magazine of UEA, if EANA itself believes to be true the assertions which it widely spreads about UEA. In the meantime, your postal money order arrived. We will have the sum of \$4 resent to you through our chief delegate (D.E. Parrish, Los Angeles). We have informed Dr. Harris (EANA member) about the impossibility of membership (in UEA) through EANA. M.H. Vermaas, Director, Central Office UEA," — The **BOYCOTT** continues!

A Genuine Refugee from Yugoslavia Speaks: (AP) May 1965. Dr. Peter Vujacic, physics professor who resigned from the faculty of Penn. State University after the showing of a Communist film on Viet Nam, said he would not reconsider that decision. Vujacic said he quit because "I can't accept this type of thing. It is rotten Communistic propaganda. I have lived under the Communists and came here to escape that oppression. It seems to me it is time that somebody does something about the increasing introduction of Communistic propaganda. You have to live under Communistic rule to realize how bad it is. I must go out now and find some kind of a job. I have nothing in mind and no promise of a job." The film was presented by a Haverford College student who last year headed a committee to send medical aid to Communist soldiers in Viet Nam.

We Salute the Professor from Yugoslavia who acts and speaks for the cause of **FREEDOM**. Prof. Vujacic is no Communist-Partisan and no Trojan Horse. No title or position whatsoever is high enough to sway him from the **TRUTH** nor cause him to become any kind of "opportunist" (not even as Delegate of UEA or "Esperantist of the year"!) Your EANA secretary has also lived under Communism, and knows well the kind of oppression which *Prof. Vujacic* fled from in the hopes of finding a life for himself and family among free men, only to find many Communistic agents, sympathizers, and naive **DUPES** among us. We Esperantists in this time of moral crisis can do no better than to put his advice, even his **ACTION**, into effect in the Esperanto movement: "It is time somebody does something about the increasing introduction of Communistic propaganda (in Esperanto)." Hold fast to the tried and true EANA, and join with us to correct the present dangerous trends. We ask it in the name of **TRUTH** and **FREEDOM**.

KEBEKO – LANDO DE DILIGENTAJ SAMIDEANOJ

Frato Henri Bolduc, f.c., de la "Noviciat des Frères de la Charité", Kebeko, jam dum pli ol du jaroj instruis Esperanton al komencantoj kaj progresantoj en la *Kebeka Esperanto-Klubo*. Proksimume 30 studentoj el liaj kursoj, kune kun aliaj el kursoj de *Prof. Vincent Beaupré, F-ino Florence Côté* kaj *S-ro Eugène Melanson*, aliĝis al EANA kaj provis la ekzamenojn por "Atesto pri Lernado" kaj "Atesto pri Kapableco". El 45 membroj, sub la lerta gvidado de *Frato Bolduc* kun iom da helpo de *Vincent Beaupré* kaj *Jacques Gaucher*, 43 sukcesis gajni atestojn kiel sube. Jam antaŭe Fr. Bolduc kaj S-ro Beaupré bonege sukcesis pri la "Atesto pri Kapableco kun Rajto de Instruado", kaj S-ro Gaucher estas ankaŭ konata kiel spertulo. Jen estas la finaj rezultoj por la ekzamenoj:

Atesto pri Lernado – kun Plej Supera Honoro

F-ino Denise Cantin F-ino Florence Côté S-ino Cécile Lavallée

Atesto pri Lernado – kun Supera Honoro

S-ino Eva Dion Fratino St-Jean-Népomucène, s.c.q.
F-ino Athala Gingras Fratino Marie-Iréna (Irène Roy), s.c.q.
S-ino Lucienne Hardouin F-ino Marcelle Rousseau

Atesto pri Lernado – aliaj Sukcesintoj

F-ino Marcelle Aubé Fratino Ste-Marthe-de-Béthanie, s.c.q.
S-ro Henri Brunelle S-ino Thérèse Messely
F-ino Marcelle Chartré F-ino Jacqueline Meyer
S-ino Georges Doré S-ino Antonio Moisan
S-ino Roland Doré F-ino Marguerite Papillon
S-ino Yvette Doré F-ino Jocelyne Pelletier
S-ino Jacqueline Frenette S-ino Thérèse Pineault
F-ino Lyse Frenette F-ino Louise Plamondon
S-ro Jean-Marie Gingras S-ino Louise Robitaille
F-ino Florence Giroux F-ino Nicole Roche
F-ino Amélie Grenier S-ino Jean-Marcel Rondeau
F-ino Louise Hanson S-ro Marcel Saint-Laurent
F-ino Yolande Hanson S-ino Rachel G. Turgeon
S-ino Cécile Laflamme F-ino Lucie Vandal
Frato Gerard Lemaire, f.c. F-ino Juliette Villeneuve
Fratino Marie-Alma, s.c.q. F-ino Simonne Villeneuve
F-ino Rollande Marois *Aliaj prenos ekzamenojn en la aŭtumo.*

Atesto pri Kapableco – kun Rajto de Instruado

F-ino Florence Côté S-ino Cécile Lavallée F-ino Marcelle Rousseau

Atesto pri Kapableco – aliaj Sukcesintoj

S-ino Eva Dion S-ino Lucienne Hardouin
S-ino Roland Doré * Fratino St-Jean-Népomucène, s.c.q.
F-ino Amélie Grenier Fratino Marie-Iréna (Irène Roy), s.c.q.

* *Fratino St-Jean-Népomucène, s.c.q.*, celebris sian "Argentana Jubileon de Religia Vivado" je la 6-a de majo. Ni ĉiuj kore gratulas sin.

Aliaj "Atestoj pri Lernado": En la urbo Montrealo, du tre agemaj samideanoj bone sukcesis pri la "Atesto pri Lernado". *Lucien Coallier*, en marto. Mirinde bone estas, ke li havas 96 gekorespondantojn tra la mondo. Li estas ano de la Esperantista Klubb de Montrealo. *Frank J. De Kinder* en aprilo. Li estas la prezidanto de la Klubo en Montrealo.

AL MIA BUĈISTINO

RAYMOND SCHWARTZ, *Parizo*

Ĉi tiu poemo represita el *Franca Esperantisto*,

SinJORINO buĉistino,
kiu tronas ĉe la kaso
kaj klasike, laŭ difino,
bonodoras je bov-graso,

mi bezonas al vi diri
komplimenton pri la sano:
Vidi vin kaj ne admiri
povus nur vegetarano!

Vi aspektas fenomenaj
pri-malmanko-atestaĵo,
kie ĉio estas plena —
speciale la korsaĵo.

Apud la fadenfiguroj
de tro longa fast-epoko
viaj gasbalon-konturoj
havas guston de provoko!

Se vi amas, mi supozas,
ke vi amas nur pogrande.
Vi ne per kulero dozas,
sed abundas tuj ĝisrande!

Por tarifi vian flamon,
oni pes-unuo prenas
la normalan kilogramon,
kaj el tio mi komprenas,

ke posedi vian koron —
kun konvena aldonparto —
reprezentus la valoron
de tutjara viandkarto.

Mi rezignas konsekvence
pensi plu pri am-propono,
kaj mi petas nur, kompanse,
ŝaf-kotleton . . . sen kupono.

Rimletero al “Amerika Esperantisto”

Mia kara redaktoro,
Mi gratulas vin el koro.
La gazeto estas bela,
La enhavo tre fabela.
Nun alvenos la abonoj:
Centoj, miloj, milionoj.
Aŭ ĉu tion mi nur revas?
Propagandi ni nun devas.
Ĉiuj sekvu vian peton:
Ili montru la gazeton
Al najbaro, amikino,
Samklubano, bopatrino.
Bibliotekojn enlistigu
Kaj vendejojn tuj instigu:
Ĉiuj devas vendi, vendi,
Centojn da abonoj mendi.

Tiel kreskos la movado
Kaj turniĝos ĉiu rado.
Urgas tempo. Propagando
Estas grava en la lando.
Ĉie sonu nia kanto
Pri la lingvo Esperanto.
Mi ĝin diras aĉe, plaĉe,
Facilstile kaj rimaĉe.
Vi ne perdu la humoron,
Sed daŭrigu la laboron.
Mi nun restas kun gratulo
Kaj salut’

Babi le Mulo.

★

(El diversaj landoj venas laŭdoj pri AE.
Supre estas unika ekzemplo en rimo.)

SUPERSIGNITAJ LITEROJ EN ESPERANTO

PASTRO AUSTIN RICHARDSON

Antaŭe Profesoro en la Instituto St. Louis, Bruselo

En ĉiu lingvo ekzistas kelkaj sonoj, kiuj, ne malfacile elparoleblaj, troviĝas en multaj lingvoj, pli malpli en ĉiuj lingvoj, kaj tial povas esti konsiderataj kiel internaciaj. Tiaj estas la sonoj, kiujn la angla lingvo figuras per la literoj "ch", "j", "sh", "ts", kaj "z" en "azure." Necese estis iel reprezenti tiujn internaciajn sonojn en Esperanto. Sed kiel? Oni povis figuri ilin, aŭ per unuopaj literoj, aŭ per duopaj aŭ triopaj. Kiun manieron elekti? D-ro Zamenof, inspirita de tiu mirinda prudento praktika, kiun li tiel eminente posedis, elektis la unuan metodon, kaj figuris ĉiun el tiuj sonoj per unu sola litero. Se li estus elektinta duopajn aŭ triopajn, tiuj kunmetoj de literoj havus diversan valoron ĉe diversaj lingvoj. Ekzemple, vidu "ch". Angle tiuj duopaj literoj havas la sonon, tre konatan *de Angloj*, ĉe la vortoj "child", "church", sed france tiu sama "ch" havas la sonon de nia angla "sh". Ekzemple, "chat". "chambre". France, la angla "ch" estas reprezentata per "tch", ekz. "tcheque". Kaj tiel plu ĉe aliaj lingvoj.

Nia majstro do saĝege elektis figuri tiujn sonojn per la literoj: c, ĉ, ĝ, ĵ, kaj ŝ. Nun necesas nur, ĉe ĉiu nacia lernolibro, doni al lernanto la sonon de ĉiu el tiuj literoj en lia propra lingvo. Tiel niaj anglaj lernolibroj instruas ke *c* estas elparolata kiel "ts" en "bits", *ĉ* kiel "ch" en "church", *ĝ* kiel "g" en "gem", kaj *ŝ* kiel "sh" en "ship". Franca lernolibro instruas ke *c* estas elparolata kiel "ts" en "tsar", *ĉ* kiel "tch" en "tcheque", *ĝ* kiel "dj" en "adjutant", *ŝ* kiel "j" franca, *ŝ* kiel "ch" en "chat". Kaj tiele ĉe aliaj lingvoj, en la mondo.

Sed eble la ĉefa pravigo de la uzado de la supersignoj estas . . . ke la supersignoj estas tre utila rimedo por kombini la "grafismon" kun la "fonetis-

mo". Alivorte, radiko kiu *sen* supersigno estas facile rekonebla jam por multaj milionoj da homoj pro sia *skriba* simileco al siaj diversaj naciaj formoj fariĝas kun supersigno, rekonebla por ankoraŭ pluaj milionoj, dank' al la *sona* simileco, kiun tiu supersigno al ĝi aldonas. Ekzemple, per la radiko *ciel* oni atingus per la grafismo (aŭ litersimileco) 125,000,000 da personoj, ĉar la Francoj, la Hispanoj kaj la Italoj donas al tiu ĉi vorto la saman ortografion, se ili ne donas al ĝi la saman elparolon. Sed anstataŭ *c* metu *ĉ* kaj ne perdante la 125,000,000 homojn akiritajn per la grafismo, vi atingas pli plene 35,000,000 per la fonetismo aŭ sonsimileco. Dank' al tiu *ĉ* ja nun ne estas plu, inter la elparolo de *cielo* itala kaj de *cielo* Esperanta, io alia ol diferenceto tre malgranda. Alia bona ekzemplo estas la radiko *ĝarden*. Se por tiu ideo oni prenus la radikon *garden*, oni per ĝi atingus jam la 125,000,000 personojn, kiuj uzas la anglan lingvon. Sed ĉar de la angla vorto *garden* diferencas la germana vorto *garten* nur per la litero *t*, oni praktike atingas ankaŭ la homojn, kiuj uzas la lingvon germanan, entute do nun 215,000,000 da individuoj. Sed se al la *g* en *garden*, ni nun almetas supersignon kaj skribas *ĝarden*, ni tuj, konservante samtempe la skriban similecon de la vorto por la angloj kaj germanoj, faciligas la vorton por la francoj, ĉar fonetike *ĝarden* kaj *jardin* estas tre similaj, t.e. 55 milionojn da homoj. Sed tio ankoraŭ ne estas ĉio. La Italoj ja skribas *giardino*, sed ili elparolas *ĝardino*, tiamaniere ke la Esperanta vorto *ĝardeno* estas tre simila, laŭsone, al la itala.

Ankaŭ argumento por la supersignitaj literoj estas, ke ili estas tre belaj por la vido. Oni ne devas maleslimi tion, kion france oni nomas

“l’effet graphique”. La ofte ripetitaj “ch” kaj “sh” estas tre malbelaj. Ili estus tolereblaj nur ĉe vortoj, en kiuj ni kutimas vidi ilin en nia nacia lingvo. Ekzemple, por angloj, en “ship, chain”, k.t.p. Sed la anstataŭigo de tiuj kombinaĵoj en Esperantaj vortoj, kie ili ambaŭ ofte devus aperi du- aŭ trifoje en unu vorto, estus tre malgraba por la okulo. Ni ne povas dubi, ke tio estas precize la kaŭzo kiel iu malamiko de nia kara lingvo klopodas por forigi tiujn supersignitajn literojn, ĉar li scias, ke se oni forigus ilin, necese estus (por forigi tiun malbelecon) tute revoluciigi la vortaron, eĉ efektive elpensi novan lingvon, *kaj tio estas precize lia celo.*

Nun kio estas la sola efektive praktika argumento kontraŭ la praktika

kaj prudenta metodo de nia Majstro? Nur tio ĉi: ke la plimulto da presistoj ankoraŭ ne havas tiujn literojn, kaj ke la kompostistoj tute malplaĉas supermeti akcentojn super siaj nunaj presliteroj. Sed ĉu estas prudenta—ne, ĉu ne estas infana—por tia *nedaŭra* malfacileco, voli forigi econ tiel gravan, tiel necesan? Ke jam en tre multaj lokoj multaj presistoj havas tiujn literojn, provas la grandega literaturo Esperanta, ĉu gazeta, ĉu libra. Plue se nia kara lingvo daŭrigos progresadi—kio estas certega—*ĉiuj* presistoj volas kaj devas posedi tiujn kvin supersignitajn literojn, tiel, kiel ili jam posedas la multe pli multajn supersignitajn literojn, francajn, germanajn, hispanajn, k.t.p.

—El “*The British Esperantist*”

LA ESPERANTO-STUDANTO

Esperanto is always pronounced just as it is written. The vowel sounds a, e, i, o, u, may be indicated by the vowel sounds heard after “b” in the English words; *bar, bear, bier, bore, boor.* Esperanto “e” and “o” have no exact equivalent in English: “e” is similar to the “a” in “chaos”, and the “o” to “o” in “obey”, both pronounced rapidly. Be careful not to drawl these sounds out as we do in English.

En la Butiko

En la butiko estas multaj objektoj: libroj, cigaroj, cigaredoj, horloĝoj, ĉokolado. La eleganta sinjoro staras en la butiko kaj rigardas la objektojn. Alia sinjoro, la vendisto, diras al li: “Bonan tagon, Sinjoro! Kion vi deziras?” La eleganta sinjoro montras al la horloĝoj: “Mi deziras aĉeti novan horloĝon. Kiom kostas la malgranda ora horloĝo?”

“Ho, la ora horloĝo estas ja la plej bona — kaj ĝi kostas *nur* kvin dolarojn!” respondas la vendisto.

“Kvin dolarojn! Ĝi estas sufiĉe multekosta . . . sed mi bezonas novan horloĝon. Tre bone, mi aĉetos ĝin.” La sinjoro donas la monon al la vendisto, li pagas lin, kaj do la vendisto vendas la horloĝon al la eleganta sinjoro.

In the Store

In the store are many objects: books, cigars, cigarettes, clocks, chocolate. The elegant gentleman stands in the store and looks at the various objects. Another gentleman, the salesman says to him: “Good Day, Sir! What would you like?” The elegant gentleman points to the clocks: “I wish to buy a new clock. How much does the small gold clock cost?”

“Oh, the gold clock is indeed the best — and it costs *only* five dollars!” answers the salesman.

“Five dollars! It is quite expensive . . . but I need a new clock. Very well, I will buy it.” The gentleman gives the money to the salesman, he pays him, and so the salesman sells the clock to the elegant gentleman.

LA RENKONTO

Franca humoraĵo de ALPHONSE ALLAIS

Alphonse Allais, franca literaturisto, 1854-1905, verkinto de multe ŝatitaj humoraĵoj.

Georges Auriol, franca literaturisto kaj desegnisto (1863) verkis humoraĵojn kaj distingigis en ornama arto.

Antaŭ kelkaj jaroj, mia amiko Georges Auriol kaj mi, troviĝis sur la teraso de la Kafejo d'Harcourt. Ni sidiĝis ĉe tablo najbara de alia, kie iu sinjoro trinkis glason da biero.

Ĉar estis varme, tiu ĉi sinjoro deprenis la ĉapelon kaj metis ĝin sur seĝo. Je la fundo de la ĉapelo, mia amiko Georges Auriol povis ekvidi la nomon kaj adreson de la ĉapelisto: P. Savigny, Rue du Marché, Tréville-sur-Meuse.

Kun seriozeco kiun li rezervas ekskluzive por tiaspecaj entreprenoj, Auriol fikse rigardis nian najbaron, poste diris tre ĝentile:

“Pardonu, Sinjoro, ĉu vi ne venas el Tréville-sur-Meuse?”

“Certe?” respondis la sinjoro, serĉante rememori pri Auriol.

“Ha!” diris tiu ĉi, “mi estis certa ne erari. Mi iras ofte en Tréville. Mi eĉ havas tie bonan amikon, kiun vi eble konas, iun Savigny, ĉapelisto, en la Rue du Marché.”

“Ĉu mi konas Savigny! . . . Sed mi bonege konas lin! Vidu,

estas li kiu vendis al mi tiun ĉi ĉapelon.”

“Ha, vere?”

Ĉu mi konas Savigny! . . . Ni konas unu la alian de kiam ni estis knaboj, ni iris en la saman lernejon, mi vokas lin Paŭlo, li vokas min Ernesto.”

Kaj Auriol ekparolis senfine kun la alia pri Tréville-sur-Meuse, loko kies nomon mia amiko Georges Auriol, eĉ ne konis antaŭ kvin minutoj.

Sed mi, ĵaluzo pri la sukceso de mia kamarado, decidis pligrandigi lian malgrandan ŝercon kaj lin paligi pro envio. Rapida rigardo en la fundon de la fama ĉapelo rivelis al mi la ĉefliterojn de la nomo del' posedinto. Du minutoj pasigitaj apud la Bottin-Adresaro de la kafejo sufiĉis por konigi al mi la kompletan adreson de Sinjoro E. D. H.

Komercistoj: Duval-Housset. (Ernest) . . . k. t. p.

Kun kvieta sinteno mi venis residiĝi kaj miavice fikse rigardante la sinjoron el Tréville mi diris:

“Senkulpigu, se mi eraras, Sinjoro, sed ĉu vi ne estas Sinjoro Duval-Housset, komercisto?”

“Tre vere, Sinjoro, mi estas Ernest Duval-Housset, via servanto.”

Certe Sinjoro Duval-Housset estis mirigita esti rekonata de du individuoj kiujn li neniam renkontis, sed estis ĉefe la mirego

de Auriol kiu estis preskaŭ freneza. Per kiu sorĉo mi do povis diveni la nomon kaj profesion de tiu ĉi komercisto de alkoholaĵoj?

Mi aldonis: “Ĉu estas ankoraŭ la patro Roux, kiu estas urbestro de Tréville?” (Mi rapide estis leginta en la adresaro tiun ĉi nomon: Urbestro: D-ro Roux, patro).

“Ve, oni enterigis la karan homon antaŭ tri monatoj.”

“Nu, nu, nu! Estis vere tre bona homo kaj plie, bonega kuracisto. Kiam mi grave malsaniĝis en Tréville, li kuracis min en malpli ol dekkvin tagoj.”

“Oni ne rapide anstataŭas tian viron!”

Auriol tamen fine divenis mian ruzajon, li ankaŭ foriris, baldaŭ revenis kaj nia interparolado daŭrigis pri Tréville kaj ĝiaj loĝantoj.

Duval-Housset ne plu kredis siajn orelojn. “Mil tondroj!” li ekkriis. “Vi konas la loĝantojn de Tréville pli bone ol mi, kiu tie naskiĝis kaj kiu tie loĝas de 45 jaroj!”

Kaj ni daŭrigis: “Robert, la tranĉilfaristo, kiel li fartas? Kaj Durandeau, ĉu li estas ankoraŭ bestkuracisto? Kaj Vidvino Ledebel? Ĉu estas ankoraŭ ŝi, kiu mastrumas la Hotelon de la Poŝto?”

Fine, la du folioj de la adresaro pri Tréville estis uzitaj (Auriol, moderna vandalo, estis akirinta ilin per lerta eltranĉo kaj malavare donis unu al mi).

Duval-Housset, feliĉege pagis al ni glasojn da biero —, ho, tre rapide trinkitaj! Ĉar estis varme (ĉu mi diris tion supre?) kaj nenio soifigas pli ol paroli pri urbo kiun oni neniam vidis.

La festeto finiĝis per bonega vespermanĝo kiun Duval-Housset oferis al ni. Oni trinkis je la sano de ĉiuj samurbanoj de nia nova amiko kaj vespere ĉirkaŭ meznokto, se iu estus pretendinta al Auriol kaj mi, ke ni ne estis amikoj kun la tuta loĝantaro de Tréville-sur-Meuse, tiu persono estus havinta tre malbonan akcepton.

— Trad. R. R.

FONETIK ETHIX

How rich the English language is
With three and forty sounds or more;
But six and twenty letters must
The task perform to spell them o'er!

Phonetic rules are ne'er observed;
The only letter in the list
That varies not is v, and yet
From 'of' one finds the v is missed.

Four hundred different ways are used
A half a million words to spell,
So buckle down and study long
Of course you'll learn them all real well.

Fonetik ingliš ŝoz ju haŭ
Eksidin kŭir aŭr lengŭeĝ luks;
Tu mend ic form iz hoplis naŭ,
Lec studi Esperanto buks.

Jes, studu Esperanton nun
Ĉar literumi povos vi
Post unuhora bela task',
Prononci ankaŭ kiel ni.

—Charles H. Briggs.

(Mch has bn wrtn abt rfrmd splng.
F a systm f abbrvtns wr adptd, 40 pct f
spc cld b savd. *Tb Edtr.*)

ESPERANTA KRONIKO

Chong Yeong Lee, eminenta Korea Esperantisto: En la Nov-Dec numero de "AE", 1957, ni presis en paĝo 136 pri "*Leŭtenanto Esperanto*", kiel la kun-oficiroj en la Sud-Korea Armeo nomis *Chong Yeong Lee* pro lia entuziasmo kaj kapablo pri Esperanto. Post la milito, li troviĝis en Chung-gu Universitato en Taegu, kiel Help-Profesoro kun *Prof. Hengwi Hong*, alia bonkonata Esperantisto, kie li instruis en la Departemento de Komerco. Interese estas, ke la Prezidanto de Chung-gu Universitato, *Hae Chung Choi*, estas ankaŭ Esperantisto, kaj Prezidanto de la Korea Esperanto-Instituto. *Chong Yeong Lee* estas Ĝenerala Sekretario de la K. E. I. Li estas sendita por studado en Universitato Nov-Jorko, urbo Nov-Jorko, kaj survoje li restis iom da tempo en Havajo, kie li parolis al gestudentoj pri Esperanto en la plej granda alternejo en Havajo, la Kamehameha Lernejo. Proksimume 300 gestudentoj aŭdis lin, ĉiufoje dum tri paroladoj je la 16-a de februaro, 24-a de februaro, kaj 1-a de marto. La lernejo nun planas regulan Esperanto-kurson. "Leŭtenanto Esperanto" tre honoris nin, Ges-rojn Connor, per deturniĝo al Portland survoje al Nov-Jorko de San Francisko, por esti nia kara hejmgasto je la 4-a kaj 5-a de junio. Li estas tre afabla samideano kaj bonega reprezentanto de la Sud-Korea Esperanto-movado.

Sciencisto Elliot Q. Adams, Maple Heights, Ohio, honor-membro dum pli ol 20 jaroj, prezentis paroladon en aprilo ĉe la kunveno de la *Societo Optika de Ameriko* en Dallas, Texas, pri "*La Rolo de la Y-Kromosomo en Kolor-Blindeco*". Survoje al Dallas, li vizitis parencon en St. Louis.

Esperantista Rekordo de Wm. P. Vathis, Usona Konsulejo, Meksiko: Notinde estas, ke je la 19-a de aprilo, 1965, samideano Vathis markis sian 30-an jaron de Esperantista vivo. Li lernis Esperanton kiam li havis nur 15 jarojn, en Mauch Chunk, Pa., kaj tuj aliĝis al EANA. Dum ĉiuj 30 jaroj, seninterrompe, li pagis la kotizojn — ofte kun aldonaj kontribuoj kaj kiel Patrono. Ankaŭ li ĉiam membrigis siajn familianojn. Ja mirinda rekordo, kaj ni kore salutas lin je la 30-jara datreveno.

Samideano Herman H. Brinkman, Westerville, Ohio — Post ni skribis pri la Esperantista rekordo supre, ni rimarkis, ke sufiĉe multaj membroj de EANA Esperantistiĝis tre frue. Ekzemple, samideano *Brinkman* skribas: "Mi estas leginta Esperanto-gazetojn dum multaj jaroj. Mi komencis legi ilin kiam Arthur Baker estis redaktoro de *Amerika Esperantisto*." Tio povas esti dum preskaŭ 60 jaroj! Ni petas, ke S-ro Brinkman kaj ĉiuj pioniroj en EANA sendu iliajn rekordojn kaj spertojn por "AE".

S-ino F.H. Schwarz vizitis Aŭstrujon kaj pasigis dek monatojn en tiu bela lando. Dum ŝi estis en Vieno, ŝi vizitis la grandan bibliotekon de la *Internacia Esperanto-Muzeo* kaj intervjuis la fondinto-direktoron, *Kortega Konsilisto Hugo Steiner*.

Samideano Thomas H. Goodman, instruisto de lingvoj en Baltimore, Md., pri kiu ni presis en Jan-Mar "AE", jam efektiviĝis sian deziron starigi Esperanto-grupon de studentoj en sia lernejo. Ili utiligas la librojn "Esperanto: The World Interlanguage" kaj "Say It in Esperanto". Ili kunvenas ĉiumarde post la klasoj. Ni ricevis belan bildon kaj priskribon pri la grupo, kaj esperas presi ilin en posta eldono de "AE".

D-ro Melvin J. Frost, longtempa kaj altestimata samideano en EANA havas novan postenon en la *Dept. of Geography, Arizona State University, Tempe, Ariz.* Li ŝatus konatigi kun Esperantistoj en Arizono.

Rev. M. Whipple Bishop, pastro de la *Unity Church of Leisure World*, revenis post bela vojaĝo al la Mediterano kaj Proksima Oriento, al sia ofico en Kalifornio, sed al nova strat-adreso jene: *13540 El Dorado Dr. 48-D, Seal Beach, Calif. 90740.* "Bonvenon hejme."

D-ro Daniel Howard, Windsor, Conn., devas ĉesi pri Esperanto je la aĝo de cent jaroj! Iama administranto en la Konsilantaro de Edukado, li fariĝis emerito, sed ne pri Esperanto. Sendube li estas la plej aĝa membro de EANA. Frances Kleinman skribis por li, ĉar li nun estas iom blinda kaj surda. Ŝi diris: "Li estas glora kaj mirinde bona centjarulo, kaj ĉiam tre interesiĝis pri Esperanto." Ni ame salutas lin.

La Societo de Intelektaj Amikoj estas nova organizo en altlernejo, kiu havas *Brady W. Moore III, Mars, Pa.*, kiel prezidanto. (Vidu anoncon en Dez. Kor.) Estas jam 15 membroj, kaj ili publikigas bultenon 3-paĝan per mimeo aŭ skribmaŝino. Artikoloj ĝis nun pri botaniko, metafiziko, historio, ktp. Oni planas publikigi ĉion en Esperanto kiam tio ebligos.

John & Erma Hutchens, Canton, Ohio, multe helpas al Esperanto. Ili ambaŭ membriĝis dum multaj jaroj, kaj 'Johano' estas PATRONO seninterrompe depost 1958. John, kiu instruas en la lernejoj de Konteo Stark, jam delonge propagandas per pamfletoj pri Esperanto inter studentoj. Li instruis dum 59 jaroj kaj ankoraŭ servas kiel anstataŭanto en lernejoj, kie li ĉiam estas tre bonvena. Foje li ricevis 7 alvokojn, sed kompreneble povis akcepti nur unu. Tio ja multe atestas pri li.

Mrs. Sally Maurer, Head of Foreign Languages in Lincoln Jr. High School, Illinois, nun utiligas la libron de Montagu Butler, "Esperanto for Beginners", kiel oficialan lernolibron por mallonga kurso en Esperanto. Tridek kvin studentoj, kiuj jam studis iom da latina kaj franca lingvoj, nun certe facile kaj ĝoje lernas Esperanton. Ni rekomendas la libron de Butler kiel tre taŭgan mallongan kurson.

Mrs. Robert McMaster estas ne nur kompetenta pri la progresigo de Esperanto en sia propra Kalifornio, sed sendas propagandilojn tra Usono. Ŝi jam altkvalite mimeografis du bonajn foliojn kaj ilin dissendis, nome "Let Us Communicate" kaj "Excerpts from Encyclopedias".

Ni funebras: *Hans B. Julow*, South Hadley, Mass., 78-j., mortis la 2-an de aprilo pro apopleksio. Li estis membro ekde la plej fruaj tagoj de EANA, kaj amata de la tutlanda Esperantistaro. Ni perdis tre fidelan samideanon. — *Konrad Kail*, Spencer, Ia., mortis en februaro aŭ marto. Li estis Esperantisto en la plej fruaj tagoj dum li estis studento en meza Eŭropo. "Kon" estris la EANA-Kongreson en Spencer en 1951. — *Markian A. Stanko*, Los Angeles, Calif. Ni ne havas detalojn. Li estis Dumviva Membro de EANA, kaj bone scipovis Esperanton, eble de antaŭa loĝado en Eŭropo. — *Miss May D. Van Sloun*, San Francisco, Calif. Ŝia gazeto revenis en januaro, markita "deceased". Ŝi estis pioniro de Esperanto, kaj ĉiam plej fidela membro, kiel frazo en letero dum 1956 atestas: "*I cheer for OUR side.*" Ŝi kontraŭstaris la skismon en la usona movado.

KRONIKO PRI KEBEKO KAJ KANADO

Esperanta Aktiveco en la Bela Lando Kebeko: Vidu paĝon 37 pri granda nombro de sukcesintoj pri Esperanto-diplomoj por EANA-membroj en Kebeko. Krom notoj tie pri *Fr. Henri Bolduc, Vincent Beaupré, Jacques Gaucher, Lucien Coallier, Frank J. De Kinder*, k.a., ni aldonas, pro manko de spaco, nur kelkajn pliajn notojn pri aliaj. *Emile Froment* (St. Leonard) legas 6 lingvojn, havas librojn kaj gazetojn en 144 lingvoj el 68 landoj; *Rev. Leo Grégoire, v. Dei* (Trois-Rivières) el Roberval al nova posteno; *Brian D. Kaneen* (Burnaby, B.C.) el urbo Kebeko al posteno pri modernaj lingvoj en Universitato "Fraser". *J.A. Freddy Masson* (Montmagny) en la "Club du Ruban Sonoro".

Kebeka Esperanto-Klubo gastigos Kanadan Kongreson: Dum la 2a, 3a kaj 4a de julio okazos Kanada Kongreso en la urbo Kebeko sub la aŭspicioj de la Kebeka Klubo. Tri tagoj de ĝojo kaj samideaneco. Dum ĝi spegulas la tut-Kanadan Esperantistaron, oni deziras kaj bonvenigos samideanojn de ie ajn. Bonege estos se multaj usonaj Esperantistoj ĉeestos. Ni rekomendas, ke kiel eble plej multaj partoprenos el Usono. Ĉu tut-Kebeka, tut-Kanada, aŭ tut-Amerika Kongreso, ni povas certigi pri la bonkoreco kaj gastameco de la Kebekanoj, pro nia EANA Kongreso tie je 4-7 julio, 1958, sub gvidado de Jacques Gaucher kaj la tiama Kebeka Esperanto-Klubo. Senprokraste petu la detalojn kaj registru vin ĉe *F-ino Marcelle Aubé, 139 Crémazie West, Québec 6, P.Q., Canada. Prezidanto Henri Brunelle* kaj la klubanoj kore invitas vin.

Kanadaj Membroj de EANA ekster Kebeko: Dum ni fieras pri niaj membroj en Kebeko, ni ankaŭ fieras – kiel tut-Amerika Esperanto-Asocio – pri membroj en anglolingva Kanado. Antaŭ ol presi pri nur kelkaj ekzemploj de elstaraj membroj en Kanado, iom da statistiko eble interesos vin. Dum kelkaj pasintaj jaroj ĝis nun ni kalkulas 483 membrojn en tut-Kanado. En Kebeko 174, Ontario 146, Brita Kolumbio 49, kaj malpli en aliaj provincoj. Do, Kebeko elstaras en la kelkjara statistiko. Kompreneble ne ĉiuj en la statistiko restis kiel membroj, sed jen ekzemploj de elstaraj nuntempaj kanadaj membroj ekster Kebeko: (Brita Kolumbio) *Yitkon Ho*, ĉina samideano sur Honor-Registro de EANA 15 jarojn. *G.W. MacKenzie*, veterano kiu havas 92 jarojn, iama Reprezentanto de EANA por Kanado. (Manitobo) *S-ino Albert Berney*, Honoro 15 jarojn kiel PATRONO. (Nord-Okcidenta Teritorio) *R.J. Aubrey*, deĵorado en Inuvik. (Nova Skotio) *H. J. Lewis*, jarojn da subteno rilate al libroj, ktp. (Novlando) *Dr. Leon Koen, M.D.*, deĵoras en hospitalo tie. (Ontario) *Vern Bruder*, Honoro 20 jarojn, 10 jarojn kiel PATRONO. *Richard L. Denison*, Honoro 15 jarojn, 11 jarojn kiel PATRONO, *Edward Jackman*, Honoro 15 jarojn, deĵoris iom da tempo en Ghana, Afriko. *Jaan Kubar*, Honoro 15 jarojn, Esperantisto jam 25 jarojn antaŭ membriĝo en EANA. *Yustyn Kuzma*, Honoro 15 jarojn kiel altestimata Veterano. *Paul Larose*, jam 9 jarojn, pasigis la vintron en Nice, Francujo. *André G. O'Reilly*, elstara kolego en EANA, Honoro 20 jarojn, ĉiam kiel PATRONO kun kontribuadoj. Li foje deĵoris por Kanado en Pakistano. (Alberto, Nova Brunsviko, Saskaĉevano) Kelkaj membroj en tiuj provincoj ankaŭ. Manko de spaco permesas nur la ekzemplojn supre. Al ĉiuj en Kebeko kaj kanado ni kore salutas kiel Nord-Amerikaj samideanoj. Sendu pli da novaĵoj por presi poste en "AE".

DEZIRAS KORESPONDI

Anoncoj: Membroj senpage unufoje. Aliaj 4¢ ĉiu vorto aŭ mallongigo (resp. kup. valoras 8¢). Komerca anonco: 10¢ vorto, ripetado 6¢ vorto.

AVERTO: Ni atentigas membrojn kiuj Dez. Kor., ke vi eble ricevos leterojn por varbi vin al tre dubindaj Esperanto-organizoj. Se oni penas influvi vin kontraŭ la aŭtentika amerika asocio EANA (la vera kaj fidinda Esperanto-movado ekde la komenco en 1905), sciigu nin kaj ni konsilos vin.

Argentino. S-ro Hector G. Espinosa, C.C. 95, Suc. 16, Buenos Aires, Argentina, dez. interŝ. let. kaj IPK kun ĉiuj landoj.

Danlando. S-ino Toftum Jensen, Hyldkroggaard, Søvind, Denmark, dez. kor. kun novaj Esperantistoj el multaj landoj.

Islando. S-ro Olafur Kristjansson, Geirakoti Sandvikurhoeppi, Arnessysla, Iceland, (16-j.) dez. kor. kun ĉiuj landoj pri ĉiuj temoj. Li certe resp. al ĉiuj, ankaŭ al PM kolektantoj.

Italujo. S-ro Romano Bagnis, Saleziani, Pietrasanta (Lucca), Italy, dez. ricevi IPK ĉiulandajn, filatele afrankite.

Svislando. Komuna adreso: Esperanto-Rondo, Heil u. Pflgeanstalt, 9500 Wil, Switzerland. Ok diversaj geesperantistoj dez. kor. poŝtkarte.

Usono. S-ro Gregory P. Eichler, 56 Schuyler Ave., Hayward, Calif. 94544, U.S.A., havas 15 jarojn, dez. kor. kun gejunuloj proksimume samajaj en Sud-Ameriko, pri ĉiuj temoj, sed precipe pri lingvistiko kaj vivo en latin-amerikaj landoj. Mi parolas kaj studas france, hispane, germane, kaj nun Esperante. Sud-Amerikaj ĵurnaloj b.v. kopii.

Usono. Esperanto-Asocio de N.A., 1837 N.E. 49 Ave., Portland, Ore. 97213
Eminenta membro en la usona registaro tre bezonas ekzempleron de la malnova gazeto *LITERATURA MONDO*, jaro 1933, monato januaro. Se vi povas helpi tiurilate, ni pretas pagi sufiĉe grandan sumon per mono, libroj, gazetoj, laŭdezire. B.v. skribi al ni pri ebleco kaj prezo.

Usono. S-ro Brady W. Moore III, R.D. 1, Box 89, Mars, Pa., 16046, U.S.A., prezidanto de Societo de Intelektaj Amikoj, dez. kor. kun gejunuloj 12 ĝis 19 jaraĝaj, kiuj interesiĝas pri metafiziko, filozofio, religio, politiko, lingvistiko, aŭ scienco; korespondado precipe kun aliaj landoj sed leteroj de Usono estas bonvenaj kaj la Societo bonvenigos novajn membrojn.

Usono. S-ro David Spechtold (17-j. junulo), 139 Ulysses St., Pittsburgh, Pa., 15211, USA, dez. kor. kun gejunuloj en Eŭropo – Francujo, Germanujo, ktp. Li ankaŭ havas amikojn (junulojn) kiuj ŝatus korespondi.

Via Vojaĝo al la Kongreso en Tokio aŭ ie ajn en la Mondo

S-ro Louis Small, Esperanto Dept., Trans Global Travel, 6333 Wilshire Blvd., Los Angeles, Calif. 90048, U. S. A., peranto por unu el la plej grandaj vojaĝagentejoj en Kalifornio, perados vian vojaĝon al la Esperanto-Kongreso en Japanujo (31-an julio – 7-an aŭgusto), aŭ ie ajn kaj iam ajn en Usono aŭ eksterlande. Petu detalojn de S-ro Small.

Sperta Traduka Servo – Esperanta-Angla aŭ Angla-Esperanta

ESPERANTO, P.O. Box 213, Monroeville, Pennsylvania, USA. Ni tradukas resumojn, leterojn, artikolojn, librojn, de Esperanta en Anglan aŭ Angla en Esperantan. Teknika, komerca aŭ literatura temoj. Po \$3 por ĉiu 100 vortoj, po \$20 por ĉiu 1000 vortoj. Sperta kaj senerara servo.

POPULAR ESPERANTO BOOKS

The Esperanto Book Service, official book service of EANA, is fully equipped to supply ALL your book needs. Here are a few titles. Write to the address below for complete book lists. Place all your orders with the "Esperanto Book Service."

ESPERANTO FOR BEGINNERS, <i>Butler</i> , easiest concise text, 28 p.....	\$.15
THE ESPERANTO TEACHER, <i>Stuttard</i> , an excel low-cost textbook, 106 p.....	.50
POPULARA LERNOLIBRO, <i>Kokeny</i> , LEARNER'S AID, <i>Dodge</i> , excel set 2 bks:	
Best easy graded <i>Reader</i> , and <i>English Key & Guide to Grammar</i> , 106 p. SET	.70
ESSENTIAL ESPERANTO, <i>Gething</i> , good new standard textbook, 128 p..Cloth	2.50
STEP BY STEP IN ESPERANTO, <i>Butler</i> , easy "non-gram. method", 280 p. Cloth	1.85
ESPERANTO: THE WORLD INTERLANGUAGE, <i>Connor-Solzbacher-Kao</i> , best,	
"6bks-in-1", history, textbook, reader, directory, 2 dict. 245 p.....Cloth	3.50
NIXON ESPERANTO VOCABULARY, Eng-Esp & Esp-Eng, beginner dict. 178 p.	.75
EDINBURGH DICTIONARY, Esp-Eng & Eng-Esp, best handy dict. 300 p..Cloth	1.50
MILLIDGE DICTIONARY, Esperanto-English, best BIG Esp-Eng, 509 p..Cloth	2.50
FULCHER & LONG DICT, English-Esperanto, best BIG Eng-Esp, 352 p..Cloth	3.35
PLENA VORTARO DE ESP, all-Esp, with 'Suplemento', complete, 584 p..Cloth	4.35
TALKING YOUR WAY AROUND THE WORLD, <i>Prof. Pei</i> , account in Eng, 224 p.	.50
ONE LANGUAGE FOR THE WORLD, <i>Prof. Pei</i> , "how to achieve it", 307 p.Cloth	5.00
WORLD'S CHIEF LANGUAGES, <i>Prof. Pei</i> , all langs, incl. Esp. 663 p.....Cloth	6.75
SAY IT IN ESPERANTO, <i>Connor</i> , Eng & Esp, 1000 modern Esp phrases, 160 p.	.75
NAŬLINGVA ETIMOLOGIA LEKSIKONO, <i>Bastien</i> , Esp & 8 langs, 334 p..Cloth	2.35
FUNDAMENTA KRESTOMATIO, <i>Zamenhof</i> , basic Esp vol, 442 p....Deluxe BD	3.50
LINGVO KAJ VIVO, <i>Waringhien</i> , "Esperantologiaj Eseoj", must, 452 p....Cloth	4.80
PLANLINGVAJ PROBLEMOJ, <i>Gilbert</i> , compares Esp. with "projects", 100 p.	1.25
ORA LIBRO DE ESP. MOVADO, richly illust. bk of 1st 50 yrs of Esp, 240 p....	1.75
ESPERANTISMO, <i>Braga</i> , Esp miscellany, topics in best Esp style, 32 p.....	.25
VIVO DE ZAMENHOF, <i>Privat</i> , remarkable story of his life, illust, 133 p..Cloth	1.15
LA SANKTA BIBLIO, "The best reader", bound in art vellum, 996 p.....Cloth	2.50
ESPERO INTERNACIA, 240 religious songs, full music notes, 230 p..Card BD	.75
KARLO, <i>Privat</i> , very popular easy first reader, life of young man, 47 p.....	.30
ESPERANTO-SORTIMENTO, good reading at low cost, 5 books, reg. 30¢ each:	
Akrobato, <i>Blanche</i> , <i>Argenta Akvo</i> , <i>Miserere</i> , <i>Thais</i> , <i>Rozujo</i> , over 200 p.....	1.00
TRI HOMOJ EN BOATO, <i>Jerome</i> , popular, easy, amusing, big novel, 258 p.....	1.50
PROVERBARO ESPERANTA, <i>Zamenhof</i> , with a full analytical index, 167 p....	1.70
MARIA KAJ LA GRUPO, <i>Emba</i> , excel orig novel re Marie & Esp Club, 172 p...	.85
MUZIK-NOTOJ, <i>Bagby & Kalocsay</i> , 10 songs, words & music complete, 34 p...	.35
ROMAJ ELEGIOJ & LA TAGLIBRO, <i>Goethe</i> (<i>Kalocsay</i>), amatory poems, 80 p..	.65
SVISA ANTOLOGIO, ed. <i>Bauer</i> , from 4 langs, top best anthology, BIG 540 p...	3.95
AMO EN LA JARO DEKMIL, <i>Elola</i> , novel, love's hidden power, 351 p....Bound	1.25
ANSTATAŬA EDZINO, <i>Maxwell</i> , novel, love intrigue & escape, 212 p....Bound	1.15
ALASKA STAFETO (& <i>Kaptitaj de la Glacimokoj</i>), <i>Omelka</i> , excel, 96 p....Cloth	1.15
GÖSTA BERLING, <i>Lagerlöf</i> , exciting famed Swedish classic, 552 p.....Cloth	3.50
LA MARVIRINETO, <i>Andersen's</i> fairy tale, deluxe illust LARGE, 78 big p.Cloth	2.40
LA VERDA RAKETO, <i>Forge</i> , 9 orig novels, some re Esperanto, 150 p.....Cloth	2.40
PORINFANA SERIO, 10 most beautiful illust. children's books, each 16 p.....	2.50
SET OF 20 RARE KEYS, unique large rare set of 20 different languages.....	3.00
YEARLY COLLECTIONS "AMERIKA ESPERANTISTO", complete, beginning	
1944 to and including 1961 (except '48 and '59). Choose any 1 year, \$1.50;	
3 or more years, ea. \$1.00; ALL 16 years complete since publication began,	
ea. 75¢ (only \$12 for ALL). Magazines shipped fr. EANA office, Portland....	12.00
ENAMEL GREEN STAR, Esperanto insignia - button, brooch or tie pin, each..	.50
INDIAN BEAD STAR, truly a real 'jewel', orig \$1, 1 1/4" dia, safety catch.....	.85
ESPERANTO PENNANT, quality felt with Star & "Esperanto", 9" long 4" base	.30

**Esperanto Book Service, Williamsburg P.O. Box 315,
Brooklyn, New York 11211**

"SAY IT IN ESPERANTO"

by G. Alan and Doris T. Connor

Tells You What to Say and How to Say it!

You'll be delighted by the ease with which you'll immediately be saying whole phrases in Esperanto. Practice ordering meals, renting rooms, driving a car, going to a doctor, going shopping, etc., by using this handy manual.

5 ¼ x 3 ½ in. for purse or pocket. Over 1000 phrases, many never before translated into Esperanto. A complete index with unique numbering system so that you find the phrase you want instantly. A quality product with strong covers and sewn back. A guide to conversation, with summary of grammar. Useful in Esperanto courses.

only
75¢

It is a thoughtful, useful gift for friends, too!

Those who receive it will find much interest in learning to say useful phrases in Esperanto; and will want to go on to a mastery of the interlanguage. Order them in quantity!

Price only 75¢ each, discounts to groups & dealers.

Published by Dover Publications, Inc. Order from EANA.

LINGUAPHONE HOME STUDY COURSES

You can learn *ESPERANTO*, or any other language listed below, by the world-renowned *Linguaphone* Ear-Eye Method. Order through the *Esperanto Ass'n of N.A.* for benefits to both yourself and your Esperanto Central Office. You may select:

Esperanto	Russian	Swedish	Persian
Italian	Finnish	Hebrew	Hausa
Irish	Arabic	Bengali	Spanish
Polish	Japanese	Greek	Dutch
Chinese	Latin	German	Afrikaans
Malay	French	Czech	Hindustani
English	Portuguese	Norwegian	Effik

Regular list price for *Esperanto*, complete course, is \$57.50. Most other languages are priced the same. A few higher, a few lower – dependent upon number of records and other factors. Write to *Esperanto Ass'n of N.A.* about any language in which you are interested. **Special payments** for members of EANA.

Esperanto Ass'n of N.A., 1837 N.E. 49 Ave., Portland 13, Ore.